

Rhagor o dystiolaeth i Bwyllgor CCEI ar ddyraniadau cyllideb TrC 25/26

Mae dyraniadau'r gyllideb ddrafft yn seiliedig ar ddrafft cyntaf rhagolygon TrC ar gyfer 25-26 a ddatblygwyd dros yr haf. Dyma'r cynharaf erioed i ni dderbyn amcangyfrif cychwynnol o'r brig i'r gwaelod gan TrC o gostau disgwylidig y flwyddyn i ddod ac mae'n ganlyniad ymdrechion sylweddol gan y ddau sefydliad i alinio prosesau pennu cyllidebau.

Mae rhagor o waith wedi'i wneud ers hynny a chynhaliwyd deuddydd o sesiynau herio gyda thîm gweithredol TrC yn gynnwys ym mis Rhagfyr i holi a herio'r rhagdybiaethau o ran costau ac incwm yn ail fersiwn eu cyllideb. Bydd canlyniad y sesiynau hyn yn llywio fersiwn nesaf y gyllideb ym mis Ionawr cyn cyhoeddi llythyr cyllido blynyddol Llywodraeth Cymru law yn llaw â chynllun busnes TrC ar gyfer 25-26 cyn dechrau'r flwyddyn ariannol.

Dylid nodi, hyd at y flwyddyn ariannol ddiwethaf, bod cyllid ar gyfer gweithrediadau, gwaith cynnal a chadw ac adnewyddu (OMR) y rhwydwaith CVL wedi'i ariannu trwy drosglwyddiadau o'r Adran Drafnidiaeth i gyllidebau trafnidiaeth Llywodraeth Cymru. Yn dilyn diwedd y trefniant dros dro hwn, cafodd y cyllid hwn am y tro cyntaf ei gynnwys y flwyddyn ariannol hon yng nghymorth bloc Llywodraeth Cymru a'i gynnwys wedyn yng nghyllidebau refeniw a chyfalaf trafnidiaeth Llywodraeth Cymru eleni.

Y Cyllidebau Refeniw

Dyraniad BEL Refeniw TrC (£m)		
Llinell Wariant y Gyllideb		Cyllideb 25/26
Cymorth ar gyfer Gwasanaethau Rheilffordd	1895	380.2
Cymorth ar gyfer Gwasanaethau Bysiau	1880	13.0
Cysylltedd Cenedlaethol a Rhyngwladol	1883	2.1
C'swm		395.3

Cymorth ar gyfer Gwasanaethau Rheilffordd - BEL 1895

Yn dilyn y cynnydd yn y gyllideb y flwyddyn ariannol hon, mae cyllideb y flwyddyn nesaf yn weddol wastad (yn dilyn ailddyrranu rhai eitemau i BEL 1883 a ddisgrifir isod). Mae hyn yn dilyn craffu manwl ar gyllideb rhagolwg TrC a gosod £10m o her i TrC gynyddu refeniw tocynnau a lleihau costau o'u cymharu â'r rhagolygon cychwynnol. Mae profiad eleni yn awgrymu bod gosod targedau cyllidebol realistig ond heriol yn annog rheolaeth ariannol ac arferion masnachol darbodus a hyd yn oed yn fwy o ymrwymiad a diwylliant i gynyddu refeniw a lleihau costau. Nid yw'r gwerthoedd yn y tabl hwn yn cynnwys y dyraniad cyllid ychwanegol gan Lywodraeth y DU a ragwelir o tua £20.2m ar gyfer ffioedd mynediad i drac a gwasanaethau yn Lloegr yn unig. Nid ydynt wedi'u pennu eto.

Flwyddyn ariannol nesaf, bydd y rhan fwyaf o'r gwaith ar drawsnewid y CVL, trenau cysylltiedig a gwasanaethau 'troi i fyny a mynd' newydd wedi'u cwblhau. O ganlyniad, disgwyliwn y bydd llai o ofyn am gymhorthdal yn y blynyddoedd i ddod.

Cymorth ar gyfer Gwasanaethau Bws – BEL 1880

Bydd y cyllid hwn yn cefnogi Trafnidiaeth Cymru i baratoi ar gyfer masnachfreinio, ariannu a rheoli rhwydwaith TrawsCymru, gwasanaethau Fflecsi a darparu gwybodaeth amserlen drwy Traveline Cymru.

Cysylltedd Cenedlaethol a Rhyngwladol – BEL 1883

Bydd cyllid ar gyfer uned ddadansoddi a rhaglen secondeion TrC yn cael ei ddyrannu o'r gyllideb Cysylltedd Cenedlaethol a Rhyngwladol. Mae'r ddwy'n cefnogi gwaith ar draws y portffolio trafnidiaeth. Arferid ariannu'r eitemau hyn drwy'r gyllideb cymorth rheilffyrdd.

Cyllidebau Cyfalaf

Dyraniad BEL Cyfalaf TrC (£m)		
Llinell Wariant y Gyllideb		Cyllideb 25/26
Cymorth ar gyfer Gwasanaethau Rheilffyrdd	1895	181.6
Cymorth ar gyfer Gwasanaethau Bysiau	1880	31.0
Trafnidiaeth Ranbarthol a Theithio Llesol	1882	I'w gadarnhau *
Gweithrediadau ac Adnewyddu SRN	1885	1.6
	C'swm	I'w gadarnhau

*Mae'r cyfanswm sydd ar gael ar gyfer grantiau awdurdodau lleol wedi cael ei gadw ar yr un lefel ag yn 24-25 ond nid yw gwerth grantiau teithio llesol, sy'n cael eu rheoli a'u monitro ar ran Llywodraeth Cymru gan TrC, wedi'i bennu eto.

Cymorth ar gyfer Gwasanaethau Rheilffyrdd – Rheilffyrdd – BEL 1895

Mae £181.6m wedi'i ddyrannu ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf i gyfalaf rheilffyrdd, sy'n cynnwys parhau â'r buddsoddiad i drawsnewid a chynnal Llinellau Craidd y Cymoedd, a darparu'r cerbydau newydd ar gyfer y rhwydwaith.

Cymorth Gwasanaethau Bws - BEL 1880

Bydd y gyllideb cyfalaf bysiau yn cael ei defnyddio i baratoi ar gyfer masnachfreinio gan gynnwys prynu bysiau newydd a seilwaith cysylltiedig, a sefydlu prosiect braenaru ar gyfer bysiau hydrogen. Bydd hyn yn cefnogi gwasanaethau bws cost-effeithiol a deniadol ac yn cyfrannu at ddatgarboneiddio'r rhwydwaith trafnidiaeth.

Trafnidiaeth Ranbarthol a Theithio Llesol

Mae'r BEL hon yn cynnwys cyllid i awdurdodau lleol a Trafnidiaeth Cymru ddatblygu a darparu cynlluniau lleol. Mae cyfanswm y cyllid sydd ar gael ar gyfer grantiau i awdurdodau lleol wedi'i gadw ar lefelau 24-25. Mae cynlluniau grant yn cynnwys y Gronfa Teithio Llesol, y Gronfa Trafnidiaeth Leol, y Gronfa Ffyrdd Gwydn, seilwaith gwefru cerbydau trydan, Llwybrau Diogel mewn Cymunedau a Diogelwch ar y Ffyrdd. Nid yw gwerth grantiau teithio llesol, sy'n cael eu rheoli a'u monitro ar ran Llywodraeth Cymru gan TrC, wedi'i bennu eto a bydd yn seiliedig ar gryfder ceisiadau awdurdodau lleol, gan ystyried barn y Cyd-bwyllgorau Corfforedig cyn datganoli penderfyniadau drwy gynlluniau trafnidiaeth rhanbarthol yn y dyfodol.